

פתיח:

על תכנון ואומץ-לב

תכנית 2020 חזרה אל השיח-הציבורי, הרבה בזכות שנת היעד - 2020 (מי האמין, אז לפני 30 שנה שהיא בוא תבוא...). ובכן, היא כאן, ועימה הזדמנות להביט אל התחזיות, התקוות, השאיפות, ולבחון, בסיפוק או בציניות, מה היה חזון-שווא, מה הוחמץ, מה התגשם.

שאלות אלו, ככל שהן מעניינות ומסקרנות, מחטיאות את הישגה העיקרי של תכנית 2020: להעלות ספקות, לעורר מחשבה, לנטוש דרכים ישנות שזמנן עבר, ולהעז לסלול דרך חדשה.

ובכך, אין ספק, הצליחה התכנית, הרבה מעבר לכל הציפיות. עולמם של מתכננים, ובמידה רבה גם עולמם של מקבלי החלטות, השתנה ללא היכר בעקבותיה. מושגי זמן ומרחב, קישוריות וזיקות, שפת תכנון חדשה המביעה רעיונות חדשים ושינויי תפיסה - את כל אלו הנחילה לנו התכנית.

תכנית 2020 העזה להביט הרחק מעבר להווה, המוכר, החביב והטוב, לנטוש את כל מה שהורגלנו בו, ולהפליג אל הלא נודע. וגם אם לא התגשמו התחזיות, הרי שעצם העלאתן והאומץ להתמודד איתן, נוסכים רוח חדשה בתכנון.

תעוזתה של התכנית, בהיצטרפה למחשבה עמוקה, מבט מפוכח וביקורתי כלפי המוסכמות, וצוות נלהב, מסור ומתמיד, הניבה פרות שעולם התכנון נהנה מהן עד היום.

התקופה שחלפה, עשירה בשינויים - טכנולוגיים, פוליטיים, חברתיים, וכיום אף סביבתיים ובריאותיים, מביאה אותנו בשנת 2020 לצומת חדש. האם יהיה בכוחו של דור התכנון הנוכחי, להישען על אדניה של תכנית 2020 ולסלול דרך משלו, ראוייה, מיטיבה ומקיימת?

בסדרת המאמרים שלפנינו, מנסים המחברים, (חלקם היו שותפים בהכנתה של תכנית 2020), להוכיח כי כלי העבודה של התכנית - חשיבה, יצירה, ובעיקר - אומץ לב ותעוזה, חיוניים, כאז, כן היום. "התכנון לטווח-ארוך מעז להתבונן הרחק מעבר למוכר, ולחזות תמונת עתיד חדשנית" הוא אחד ממשפטי המפתח של תכנית 2020. והוא תנאי ומפתח להצבת דרכים חדשות, לתיקון עולם, לתיקון אדם.

מוטי קפלן